

Terve Kunta -verkosto

Terve Kunta -verkoston toimintakertomus 2021

Sisällys

1. Tausta ja toiminta	3
2. Toimintaa ohjaavat teemat	3
3. Hallinto ja rahoitus	4
4. Vuoden 2021 toiminta.....	4
4.1.Toimintaympäristö.....	4
4.2. Toiminnan teemat 2021.....	5
4.3. Toteuttamissuunnitelma ja toteutuneet toimet.....	6
4.4. Tapahtumat vuonna 2021	9
5. Nostot kuntajohdon TEAtiedonkeruun tuloksista 2021	10
6. Kooste toiminnan kyselyn vastauksista	10
6.1 Verkostopäivän kartoitus	10
6.2 Luottamushenkilöiden kartoitus ja viestintä	13
7. Johtoryhmän kokoonpano ja kokoukset.....	14
8. Verkoston jäsenet, yhdyshenkilöt ja luottamushenkilöt.....	15
9. Uudet jäsenet ja muut muutokset	17
Liite 1. Liittymisen kriteerit kunnille (Päivitetty 19.5.2020).....	18
Liite 2. Liittymisen kriteerit kuntayhtymille	19
Lähteet.....	20

1. Tausta ja toiminta

Terve Kunta -verkosto kokoaa yhteen kuntia, jotka haluavat toiminnassaan painottaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä strategisena linjauksena ja toimintaa ohjaavana periaatteena. Terve Kunta -verkostossa kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategista johtamista, toimintakäytäntöjä ja toiminnan arviointia sekä vaihdetaan kokemuksia ja välitetään hyviä käytäntöjä. Suomen verkosto on jäsen WHO European Healthy Cities -verkostossa. WHO:n Healthy Cities -toiminta alkoi vuonna 1987, ja Suomen Terve Kunta -verkosto on perustettu vuonna 1996.

Terve Kunta -verkoston tehtävä on tukea jäsenkuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (hyte). Verkosto selvittää ja jakaa tietoa, miten verkostokunnissa luodaan edellytyksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä sairauksien ehkäisyyn parhaalla mahdollisella tavalla.

Terve Kunta -verkosto toimii yhteistyössä STM:n ja muiden ministeriöiden, THL:n eri yksiköiden, hankkeiden ja asiantuntijoiden, Suomen Kuntaliiton, SOSTE ry:n sekä muiden relevanttien sidosryhmien kanssa. Terve Kunta -verkoston kunnilla on mahdollisuus osallistua kansainväliseen työskentelyyn WHO:n Healthy Cities -verkoston kautta ja osallistumalla WHO:n vuosittaiseen Healthy Cities -konferenssiin.

2. Toimintaa ohjaavat teemat

Terve Kunta -verkoston toimintaa ohjaavat WHO (2018) European Healthy Cities -toiminnan painotukset eli Phase VII (2019–2025) visio ja sen kuusi teemaa: ihmiset, osallisuus, elinvoima, maapallo, elinympäristö, rauha (people, participation, prosperity, planet, place, peace). Koko kauden päätavoitteet WHO:n Healthy Cities verkostossa ovat:

- 1) kaikkien terveyden edistäminen ja terveyserojen vähentäminen
- 2) Esimerkillä johtaminen kansallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti
- 3) WHO:n strategisten prioriteettien täytäntöönpanon tukeminen.

Tarkempi kuvaus visiosta [WHO:n sivuilla](#). Suomeksi [Terve Kunta -verkoston sivuilla](#).

Healthy Cities Network toimii alustana Agenda 2030 maailmanlaajusten tavoitteiden, kuten myös sitä täydentävän uuden kaupunkiagendan (New Urban Agenda) toimeenpanossa, jonka ytimessä on kestävä kehitys (ks. Suomeksi, VN 2015). Toiminta on linjassa myös WHO:n Euroopan aluetoimisto (European Programme of Work, EPW 2020-2025) strategisten tavoitteiden kanssa. Ne liittyvät mielenterveyteen, voimaannuttaviin digitaalisiin ratkaisuihin, Euroopan rokotusohjelmaan 2030 ja terveellisiin elintapoihin (flagship initiatives).

Suomessa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kansalliset linjaukset korostavat myös sosioekonomisten terveyserojen kaventamista (VN 2020). Lisäksi toimintaa teemoittavat hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen liittyvät lait ja kansalliset ohjelmat. Erityisesti huomiota on kiinnitetty kuntalain ja terveydenhuoltolain mukaisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä kuntien tukemiseen sote-uudistuksen toimeenpanon edetessä.

3. Hallinto ja rahoitus

Verkoston toimintaa ohjaa johtoryhmä ja koordinoinnista vastaa THL:n Terve Kunta -verkoston koordinaattori. Jäsenkuntien Terve Kunta -verkoston yhdyshenkilöt/koordinaattorit toimivat linkkinä kunnan ja verkoston välillä. Vuonna 2021 myös Terve Kunta -verkoston toiminnasta vastuullisten luottamushenkilöiden nimeäminen kunnissa uusittiin ja yhteystiedot päivitettiin verkostoviestintää varten.

Vuonna 2021 käytössä ei ollut sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää toimintarahaa. Terve Kunta -verkoston viestintä- ja koordinoitukulut, tapahtumakulut ja WHO:n vuosittainen jäsenmaksu katettiin THL:n Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön budjetista. WHO Healthy Cities toimintaan osallistumisesta ei ollut matkakuluja, koska kaikki kokoukset olivat etänä. Jäsenkunnat osallistuivat toiminnan rahoitukseen kattamalla verkostokokouksiin ja seminaareihin osallistuvien yhdyshenkilöidensä/luottamushenkilöidensä/työntekijöidensä matkakuluja.

4. Vuoden 2021 toiminta

4.1. Toimintaympäristö

Vuoden 2021 aikana hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vaikuttavia keskeisiä toimintaympäristötekijöitä, jotka on huomioitu verkoston toiminnassa, ovat olleet seuraavat asiat:

Keskeiset valtakunnalliset toimintaympäristötekijät:

- Kuntien tukeminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävässä sekä sosiaali- ja terveyden huollon uudistuksen toimeenpanon valmistelussa.
- Hyvinvointi- ja terveyserot. Sosioekonomisten terveys- ja hyvinvointierojen lisäksi eroja ilmenee myös alueellisesti ja sukupuolten välillä.
- Nuorten syrjäytyminen ja osattomuus.
- Väestön ikääntyminen.
- Maahanmuutto ja kotouttaminen.
- Ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys.
- Digitalisaation mahdollisuudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- Koronan yhteiskunnalliset ja hyvinvointivaikutukset.

4.2. Toiminnan teemat 2021

Terve Kunta -verkoston toiminnan pääteemat vuosille 2021–2024 ovat seuraavat.

- Kuntien tukeminen:
 - Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen integroimisessa osaksi kuntastrategioita ja strategista johtamista erityisesti kestävän kehityksen näkökulmasta,
 - Hyvinvointitalousajattelun vahvistamisessa kunnissa,
 - Kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden yhteistyössä ja yhdyspinnoilla sote-uudistuksen toimeenpanon edetessä,
 - Järjestöyhteistyössä ja -tiedon hyödyntämisessä sekä muissa ajankohtaisissa teemoissa,
 - THL:n verkkokoulujen käyttöönotossa ja koulutuksien hyvissä käytännöissä.
- Verkoston toiminnan kehittäminen jäseniä tukeväksi ja aktiiviseksi verkostoksi

4.3. Toteuttamissuunnitelma ja toteutuneet toimet

Toiminnan toteuttamissuunnitelma 2021	Toteutuneet toimet
<p>Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen integroimisessa osaksi kuntastrategioita ja strategista johtamista erityisesti kestävän kehityksen näkökulmasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käynnistetään keskustelua Healthy Cities kaupunkien kanssa ja jaetaan kokemuksia verkostossa. • Jaetaan ajankohtaista tietoa esim. Kestävä kaupunki –ohjelmasta ja paikallisesta turvallisuus -suunnittelusta verkoston kesken. • Mahdollisesti aiheeksi HYTE-treffeille tms. • WHO:n palaute hakemuksesta: Turvallisuuden tarkentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimitettu YM:ään tietoa toimintasuunnitelmasta ja linkkejä kuntakohtaiseen tietopohjaan (6.5. Pia) • Helsingin kestävän kehityksen arviointi julkaistiin (19.5. Stina) lisätietoa. • Käynnissä kestävän kehityksen toimikunnan tiekarttatyö 2023 asti VNK:n johdolla, vetäjinä Sami Pirkkola ja Marja Innanen (Nella) • Joryssä sisäisen turvallisuuden ydinindikaattorilista esittelyssä kommentoitavana (Timo Tiainen, Itä-Suomen AVI) • Vastattu YM:n kestävän kaupunkiohjelman yhteistyötä koskevaan verkostokartoitukseen (17.6. Pia, Nella Koivula & Virve Hokkanen) • Yhteistyötapaaminen Kestävä kaupunki -ohjelman (YM) (30.8. Pia, Virve Hokkanen & Iina Heikkilä) kanssa. • Blogi: ”Kuntien kestävän kehityksen toimenpiteillä parannetaan asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä – tiedätkö oman kuntasi tavoitteet?” (22.11 Pia, Maija-Riitta Hämäläinen) lisätietoa • Verkostopäivässä yhtenä teemana ”Turvallisuuden edistäminen kestävissä kaupungeissa” (24.11.) • HYTE-päivän teemana ”kohti kestävä kehitystä”. (25.11. Puheenvuoro Marja Innaselta ja tallenne)
<p>Hyvinvointitalousajattelun vahvistamisessa kunnissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuntaesimerkkien jakaminen • Teeman vahvistaminen verkkosivuilla • Keskustelutilaisuus verkostopäivissä 	<ul style="list-style-type: none"> • Uuden verkkosivun kommentointipyyntö kuntien yhdyshenkilöille ennen julkaisua Thl:n hyvinvointijohtamisen aihesivustolla esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyvinvointisuunnitelmien) kytkemisestä osaksi talousarviota. (22.3.) Lisätietoa • Verkostopäivää varten ”Hyte-kannustin kunnille” -asiantuntijaluento päivitetty. Lisätietoa • Verkostopäivässä Sosten johdolla lukupiirikeskustelutilaisuus (29.4) • Suomen Kuntaliiton kanssa yhteistyössä HYTE-moduulin raportointinäkökulman kehittämisestä työpaja (1.9.)
<p>Kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden yhteistyössä ja yhdyspinoilla sote-uudistuksen toimeenpanon edetessä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajankohtaista tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta ja tiedon jakaminen verkoston kesken. • Aiheena verkostopäivässä 	<ul style="list-style-type: none"> • Molemmissa verkostopäivässä teemana 1. HYTE-työ muuttuvassa toimintaympäristössä (kaksi esitystä: STM, Kuntaliitto ja Tampereen yliopisto 28.4.) ja 2. Yhteistyön eri muodot hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä (alustus: STM ja tuumataalkoot pienryhmissä 24.11.)

<p>Järjestöyhteistyössä ja -tiedon hyödyntämisessä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuntaesimerkkien jakaminen esim. Porissa avustuskäytänteiden uudistus • Esitys kuntien järjestöavustuskäytäntöjen selvityksestä • Avustuskäytännöistä keskustelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntaesimerkkien jakaminen ja keskustelua (Pori, Kuopio, Turku ja Helsinki) Healthy Cities kaupunkien tapaamisessa (4.10.) • Esitys kuntien järjestöavustuskäytäntöjen selvityksistä HYTE-päivässä (25.11 Janne Haikari, Soste) • Yhteistyötapaaminen HYTE-kyselyn suunnittelusta (29.11. Pia, Anne Perälähti, Anne Eronen ja Pia Lunden Soste). Sovittiin jatkoystävä hyvinvointijohtaminen aiheivulla. ”Järjestöt kunnissa” -verkkosivun sisällön päivitys vuonna 2022. Lisätietoa
<p>Muissa ajankohtaisissa teemoissa</p> <p>digitalisaation mahdollisuudet, mielen hyvinvoinnin edistäminen, kestävä kaupunkikehitys, koronapandemian vaikutukset eri väestöryhmiin, osallisuus, ikäystävällisyys tms.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käsiteltiin eri sisältöteemoja kevään verkostopäivillä: ikääntyneiden kulttuuritoiminta, yritykset ja yhdistykset yhteistyö, koronapandemian vaikutukset hyvinvointiin ja syksyn verkostopäivillä: väkivallan ehkäisy, paikallinen turvallisuussuunnittelu, lasten turvataidot • Yksi teemakohtainen koko päivän etätahtuma mielenterveydestä yhteistyössä Kansallisen mielenterveysstrategia (2020–2030) hankkeiden ja asiantuntijoiden kanssa. Lisätietoa • Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030. Toimeenpanosuunnitelman esittely kevään verkostopäivässä. • Turvallisesti kaiken ikää –ohjelma 2021–2030. Extradiat jaettiin syksyn verkostopäivän materiaaleissa. • Ravitsemus seminaarissa verkoston esittelypuheenvuoro.
<p>THL:n verkkokoulujen käyttöönotossa ja koulutuksien hyvissä käytännöissä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkostopäivissä kokemusten jakaminen luottamushenkilöille suunnatuista hyte-koulutuksista ja niiden hyvistä käytännöistä • Verkkokoulujen käyttöönotto ja kouluttajan materiaalien kehittäminen. • Esimerkki Pohjois-Savosta 	<ul style="list-style-type: none"> • Aiheena uusien luottamushenkilöiden koulutuksien hyvät käytännöt kevään verkostopäivässä (yhteenvedot eri kokoisista kunnista/Padlet) • Koulutustilaisuuden runko hyödynnettäväksi (29.4.) • Julkaistu esite verkkokouluista (28.9.) • Julkaistu verkkoluento ja verkkosivu luottamushenkilöille (24.11) • Luottamushenkilöiden yhteystietojen päivityksen yhteydessä kysyttiin, miten verkkokoulutuksia on hyödynnetty? Vastausten mukaan käyttö vaihtelevaa. • Esimerkiksi Pori on ottanut käyttöön FCG:n ja Kuntaliiton Kuntapäätävä -palvelun ja ovat pyytäneet lisäämään verkkokoulumateriaalit sinne kuntapäätävien käyttöön.
<p>Verkoston johtoryhmän toimiminen TEAviisarin tiedonkeruun asiantuntijaryhmänä</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vuonna 2021 kuntajohdon tiedonkeruun asiantuntijaryhmänä erikseen nimetty pienryhmä. • Valmistelukokoukset (22.1., 8.2., 9.3. ja 22.3.)

	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonkeruun alustavien tulosten käsittely johtoryhmässä (26.8.) Kaikki verkoston jäsenkunnat toimittivat tiedot. Tiedon hyödyntämisen tueksi videohaastattelu Jyväskylän hyvinvointikoordinaattorista (13.12.) Lisätietoa
<p>Yhteistyö kansallisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministeriöiden kanssa tehtävä yhteistyö Yhteistyö hyte-työssä Kuntaliiton kanssa Kestävä kehitys yhteistyössä Kestävän kaupunkikehityksen ohjelman kanssa Tiedon välitys kansallisista hankkeista Muu kansallinen yhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> Ajankohtaisten ohjelmien esittelyt kuntatyön toimeenpanon näkökulmasta molemmissa verkostopäivissä. Mielenterveysstrategiayhteistyö ja seminaarin suunnittelu 11.10.2021. Tapaamisia (8.2., 29.3. ja 4.5.) Lisätietoa <ul style="list-style-type: none"> Espoon edustaja mukana suunnitteluryhmässä, Espoosta puheenvuoro ”Elämä edessä - Espoon opiskeluhoitomalli” ja Kuopiosta puheenvuoro ”Nuorten mielenterveyden edistäminen osana poikkihallinnollista Hyvinvoiva Kuopio 2030 -strategiaohjelmaa” Blogin päättäjille julkaisu (28.9.) Lisätietoa Kestävä kaupunki ohjelma kanssa yhteistyötapaaminen (30.8.) Mieli ry:n kanssa yhteistyötapaaminen (3.11.)
<p>Kansainvälinen yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> Keskustelu ja kokemusten vaihto kansainvälisesti seminaareissa ja kokouksissa Suomen verkoston ja WHO:n Healthy Cities verkoston yhteistyö Tiedon välitys WHO Healthy Cities toiminnasta Terve Kunta -verkostolle WHO Healthy Cities uusi kausi (2019-2025) 	<ul style="list-style-type: none"> THL:n verkkouutinen jäsenyyden vahvistamisesta (25.8.) ja verkoston esittelydioiden päivitys. WHO Healthy Cities Business meeting (8.12.) kolme edustajaa kansallisen verkoston delegaatioissa. Suomen verkoston esittely (8.12.) Koordinaattoreiden yhteistyökokoukset (n. 1 krt/ kk). WHO Healthy Cities Political Committee ja Advisory Committee (Helsingin ja Kuopion kaupunkien edustus)
<p>Verkoston toiminnan kehittäminen jäseniä tukevaksi ja aktiiviseksi verkostoksi</p> <ul style="list-style-type: none"> Palautteet ja ideat tulevalle toiminnalle Verkostopäivien lisäksi etäkokouksia Teemakokouksia ja Hyte-treffeille osallistuminen Kannustaminen kuntien väliseen yhteistyöhön Kuntakokemusten näkyvyys verkostopäivissä 	<ul style="list-style-type: none"> Kartoitus luottamushenkilöiden toiveista verkostotyölle (syksy 2021) Yhteystietojen päivittäminen, yhteensä 26 jäsenkuntaa. Palaute tulevan vuoden 2022 suunnitteluun verkostopäivässä (24.11.) Kuntien verkostoituminen Terve Kunta -päivillä ja yhteistyömahdollisuuksien välittäminen sähköpostitse Viestintää ajankohtaisista teemoista HYTE-oppimisverkoston verkostokirjeessä, johon kaikki yhdyshenkilöt on liitetty tilaajiksi. Yhdyshenkilö esittelyt aloitettu, ks.Vihti. Julkaistu avoin Padlet-alusta hyvinvointikertomusprosessin vaiheesta keskusteluun. Kysymyksiä ja vastauksia –alusta (Padlet) (2.6.) > ei aktivoitu käyttöä. Facebook-ryhmän perustamista kysyttiin sähköpostitse, mutta vain muutama vastaus.

4.4. Tapahtumat vuonna 2021

Verkostopäivät järjestettiin keväällä Seinäjoella ja syksyllä Helsingissä:

- Avoin seminaari (28.4.) ja Terve Kunta -verkostopäivä (29.4.) etätapahtuma
- Terve Kunta -verkostopäivä (24.11.) hybriditapahtuma

Osallistujamäärä oli yhteensä 224 henkilöä. Kevään avoimessa seminaarissa oli yhteensä 145 osallistujaa, suljetussa verkostopäivässä 35 osallistujaa. Syksyn suljetussa verkostopäivässä 45 osallistujaa ja heistä 11 paikan päällä Helsingissä.

Verkostopäivien materiaalit ovat olleet verkoston verkkosivuilla 2 viikkoa tapahtumien jälkeen.

Vuoden 2021 esitykset ovat ladattavissa [Innokylästä](#).

WHO Healthy Cities koordinaattoreiden ja Pohjoismaiden kokouksiin osallistuminen (n. 1krt /kk). WHO European Healthy Cities Annual Business Meetingiin (8.12.) kansallisen verkoston puitteissa osallistui verkostokoordinaattorin lisäksi kaksi kuntaedustajaa. Political Comitteen kokoukseen (7.12.) osallistuivat varapuheenjohtaja Daniel Sazonov sekä Hannu Hyttinen Helsingistä.

Verkostokunnille järjestettiin kuntatyöpaja (1.9.) HYTE-moduulin raportointinäkömien kehittämisestä yhteistyössä THL:n ja Suomen Kuntaliiton asiantuntijoiden kanssa. Tilaisuudessa oli alustus ja keskustelua kolmessa pienryhmässä. Työpajan yhteenveto jaettiin osallistujille ja sitä käytettiin Valtionkonttorin jatkokehitystyössä. Raportointinäkömä tullaan julkaisemaan myöhemmin täällä: [tutkihallintoa.fi](#).

Verkoston Healthy Cities kaupunkien kanssa yhteistyötapaaminen (4.10.) teemalla järjestöyhteistyö ja avustukset soteuudistukseen valmistautuminen.

Lisäksi verkostokoordinaattori ja kuntaedustajia oli suunnittelemassa ja järjestämässä koko päivän etätapahtumaa (11.10.) mielenterveysosaamisen vahvistaminen kunnissa -teemalla. Päivän otsikko oli ”Kohti mielen hyvinvointia - menetelmiä nuorten mielenterveyden edistämiseen kunnissa” ja seminaarissa esiteltiin useita onnistuneita esimerkkejä nuorten mielenterveyden vahvistamisesta kunnissa. Myös järjestöjen ja nuorten omia puheenvuoroja oli päivässä. [Päivän ohjelmassa](#) linkejä lisätietoon.

Terve Kunta -verkoston esittäytyminen oli mukana ”Ravitsemuksen edistäminen on koko kunnan juttu - yhteistyötapaamisessa” (29.9.). Lisätietoa aiheesta [Ravitsemuksella hyvinvointia -sivustolla](#).

Yhteistyössä Suomen Kuntaliiton kanssa järjestettiin vuonna 2021 neljät HYTE-treffit. Teemoina olivat rahapelihaitat, SOTE-uudistus, etsivä ja löytävä työ kunnissa. Tunnin mittaiset tilaisuudet olivat avoimia kaikille kuntien hyte-koordinaattoreille ja muille hyte-työn tekijöille. Tarkoitus on jakaa osaamista ja löytää yhdessä ratkaisuja keskeisiin haasteisiin.

5. Nostot kuntajohdon TEAtiedonkeruun tuloksista 2021

Terve Kunta -verkoston johtoryhmä toimii kuntajohdolle lähetettävän tiedonkeruun asiantuntijaryhmänä. Kaikki Terve Kunta -verkoston kunnat (n=38) toimitti tiedot keväällä 2021 kuntajohdon sähköiseen tiedonkeruuseen. Kuntakohtaiset tulokset julkaistiin lokakuussa ja kansalliset tulokset tilastojulkaisussa marraskuussa. Päätulosten mukaan kuntajohdon hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä ei kokonaisuutena ole tapahtunut suuria muutoksia kahden vuoden takaiseen verrattuna. Kuntapäätösten vaikutusten ennakoarvioinnin tekemisessä on edelleen haasteita, mutta myös selkeää myönteistä kehitystä on tapahtunut. ([THL 2021](#), [Uutinen 2021](#)) Vaikutusten ennakoarvioinnin edistäminen oli Terve Kunta -verkoston keskeinen tavoite kaudella 2017–2020.

Päälöydökset ja nostot tilastojulkaisussa (THL 2021) olivat:

- Kunnan johtoryhmissä käsitellään hyvinvointi- ja terveystietoja yhä yleisemmin.
- Kuntapäätösten vaikutusten ennakoarvioinnissa myönteistä kehitystä.
- Kokemusasiantuntijoita hyödynnetään yhä useammin kunnan palvelujen kehittämisessä.
- Osallistuvan budjetoinnin käyttö yleistyy. Joka kolmannessa kunnassa on mahdollistua osallistua kunnan talouden suunnitteluun.

6. Kooste toiminnan kyselyn vastauksista

6.1 Verkostopäivän kartoitus

Mentimeter-kyselyyn syksyn verkostopäivässä vastasi 24 jäsentä. Aiheena oli verkoston toiminta ja tulevat askeleet. Kysymyksiä oli yhteensä neljä ja vastaukset koottuna alle.

Kysymys 1. Mikä on toiminut tähän asti verkoston toiminnassa?

Vastaukset:

- Hyvät verkostopäivät ja yhteistyö (9 mainintaa): Hyvää toimintaa. Yhteistyö on tärkeää. Verkostokokoukset. Hyvät joryn tapaamiset. Verkostoituminen ja kollegoiden tapaaminen parasta. Hyvä yhteishenki, kaikilla samat haasteet, kokemusten vaihto. Verkostopäivät. Hyviä esimerkkejä ja puheenvuoroja verkostokokouksissa. Verkostoituminen ja ihmisiin tutustuminen.
- Tiedotus ja verkkosivut (6 mainintaa): Informaatiota on tarjolla hyvin. Käytännön järjestelyt ja viestintä! Tapahtumista on tullut hyvin tietoa. Ja muutenkin tiedotus on ollut hyvää. Hyvät, osallistavat verkostopäivät ja viestintä ajankohtaisista kysymyksistä. Hyvät sivut.

- Uusi jäsen (4 mainintaa): Yhden tapaamisen perusteella hyvä alusta verkostoitumiselle, hyvien käytäntöjen jakamiselle ja vertaisoppimiselle ja -tuelle. Vasta vähän kokemuksia, mutta voi sanoa, että asiantuntijoita on aina hienoa kuunnella. Omalta osaltani kokemusta vielä vähänlaisesti, mutta olen todella tyytyväinen tiedottamiseen ja näihin koontimateriaaleihin. Näitä on helppo jakaa työryhmille, vastaanotto uudelle jäsenelle on ollut hyvä.
- Ajankohtaisuus (3 mainintaa): Käsitelty ajankohtaisia teemoja. Verkostopäivät ja seminaarit ovat käsitelleet tärkeitä ajankohtaisia aiheita. Ajantasaisen tiedon jakaminen kansallisella tasolla.
- Hyvien käytäntöjen jakaminen (3 mainintaa): Kuntien hyvien käytänteiden jakaminen. Ajankohtaisten asioiden esille nostaminen ja yhteisen keskustelun ja hyvien käytäntöjen jakaminen. Hyvien käytäntöjen jakaminen.
- Yleistä (2 mainintaa): Omalla kokemuksellani ei ole mitään nähtävissä, mikä ei toimisi. Hyvää työtä Pia Hakamäki, Hyvin vedät!
- Kansainvälinen työ (1 maininta): kokemusta kuitenkin siitä, että suomalaiset ovat olleet hyvin aktiivisia Healthy Cities verkoston toiminnassa.
- Kehittämisehdotuksia (1 maininta). Lisää tapaamisia.

Kysymys 2. Tarvitsen verkostolta lisää tukea vuonna 2022

Verkoston jäsenet toivoivat vuonna 2022 eniten tukea hyvinvointitalousajattelun vahvistamisessa. Myös muista päätemoista toivottiin tukea. (kuva alla)

Kysymys 3. Osallistuisitko Terve Kunta -verkoston jäsenille kerran kuussa järjestettäville virtuaaliaamukahveille vuonna 2022?

Alueellisten toimijoiden verkostossa on käynnistetty tänä syksynä vapaamuotoiset aamukahvit (1h) eli kokoontuminen ilman asialistaa. Tarkoituksena luoda tila ja aika koordinaattoreiden vertaiskeskustelulle. Kysy vertaisilta ja kerro mitä juuri nyt teen hyvinvoinnin edistämiseksi? Kysymme nyt verkostopäivään osallistujilta olisiko yhdyshenkilöillä kiinnostusta osallistua vastaavaan Terve Kunta -verkoston puitteissa.

Vastaus: Kyllä (18 vastaajaa) ja Ei (2 vastaajaa)

Kysymys 4. Mitä toivoisit lisää verkoston toiminnalta?

Tapaamisista:

Ajankohtaisia verkostopäiviä (4 maininta): Tiiviitä ajankohtaiskatsauksia ja tämän päivän kaltaisia keskustelutuokioita. Verkoston toimintatapa vaikuttaa oikein hyvältä, kuten jo aiemmin vastasin. En osaa toivoa ainakaan tässä vaiheessa enempää 👍 Jatketaan samaan malliin.

Kasvokkaisia tapaamisia (2 mainintaa): Kokoontumisia livenä AVIn sallimissa puitteissa. Olisi mukava tavata keväällä livenä kaikkien kanssa!

Lyhyitä tapaamisia ja keskustelua (2): Lyhyitä tapaamisia ja keskusteluja. "Mitkä virtuaaliaamukahvit? On mennyt nyt ihan ohi...."

Pienryhmiä (1 maininta): Vielä enemmän pikkuryhmissä keskustelua ja ajatusten jakoa.

Etätapaamisia (1 maininta): Etäyhteyksin jatkossakin kokoukset. Tämä toimii näin hyvin.

Sisällöistä:

Hyvien käytäntöjen sessioita (5 mainintaa): Joskus voisi olla vanhan hyvä käytäntö -oppimisverkoston tapaisesti omia sessioita, joissa jaetaan hyviä käytäntöjä tai työstetään yhdessä lupaavia käytäntöjä eteenpäin. Kuntien esimerkkejä. Vertaistukea ja apua haastavien hyte-ongelmien ratkaisemiseen. Yhdessä pohtimista, toisten ideoista oppimista. Verkostoitumismahdollisuuksia, hyvien käytänteiden jakamista. Hyvien käytäntöjen jakoa. Dialogia hyvistä käytännöistä, mutta myös kohdatuista haasteista kunnissa ja kaupungeissa.

Kansainvälisiä esimerkkejä (2 maininta): Nostoja kansainvälisestä verkostosta hyvistä käytännöistä eri maissa ja kaupungeissa. Terveisiä WHO tapaamisista - joitakin nostoja, esimerkkejä.

Vaikuttaminen ja vaikuttavuus (2 mainintaa): Mahdollisuuksia vaikuttaa asioihin. Tuloksia vaikuttavuudesta.

Tietoa (1 maininta): Tietoa esim. Sote-uudistus vs. Hyte-työ.

Infopaketti luottamushenkilöille (1 maininta): Onko olemassa infopakettia, mitä luottamushenkilön olisi hyvä tietää kiteytetysti?

Hyvinvointialueiden huomiointi (1 maininta): Kuntien lisäksi hyvä huomioida hyvinvointialueet, jotka mukana.

6.2 Luottamushenkilöiden kartoitus ja viestintä

Toiminnasta vastaavien luottamushenkilöiden yhteystietojen päivityspyyntö lähetettiin yhdyshenkilöille elokuun lopussa. Päivityspyyntöön vastasi yhteensä 25 verkostokuntaa ja lisäksi yksi kunta ilmoitti yhteystiedot sähköpostitse. Luottamushenkilön yhteystieto jäi puuttumaan 13 kunnasta ja yhdestä kuntayhtymästä (Espoo, Haapavesi, Kerava, Kittilä, Lappajärvi, Merikarvia, Pyhäntä, Rusko, Siikalatva, Turku, Ulvila, Utajärvi, Simo ja Kainuun sote). Tietojen päivittäminen on mahdollista läpi vuoden ottamalla yhteyttä (pia.hakamaki(a)thl.fi). Lisätietoa on [tietosuojaselosteessa](#).

Johtoryhmä piti (7.10) tärkeänä luottamushenkilöiden nimeämistä kaikkiin verkostokuntiin ja tietojen päivittämistä valtuustokausittain. Jatkossa suoraan Terve Kunta -verkoston toimintaan liittyvät sähköpostiviestit (noin 1krt/kk) lähetetään ja osoitetaan sekä kuntien yhdyshenkilöille että luottamushenkilöille. Verkoston kaikki yhdyshenkilöt ovat lisäksi THL:n HYTE-oppimisverkoston jakelulistalla ja sen kautta tiedotetaan laajemmin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen liittyvistä asioista. Lisäksi WHO:n Healthy Cities verkoston asioista on tullut lähes viikottainen viesti. Näitä viikkoviestejä on välitetty tiedoksi tilanteen mukaan myös jäsenkunnille. Johtoryhmässä sovittiin, että jatkossa luottamushenkilöiden nimeämispyyntö osoitetaan kunnan kirjaamoon. Tällä kertaa päivitys-/nimeämispyyntö lähetettiin yhdyshenkilöille, jotka ohjasivat sen edelleen käsiteltäväksi kunnanhallitukselle tms.

Luottamushenkilöiden nimeämisen yhteydessä kartoitettiin myös toiveita verkostotyöhön. Toiveita oli runsaasti ja kartoituksen tulokset kokonaisuudessaan käsiteltiin sekä THL:n sisäisessä työryhmässä että Terve Kunta -verkoston johtoryhmässä (7.10.). Ehdotusten pohjalta luottamushenkilöille julkaistiin vuonna 2021 kaksi uutta materiaalia: 1. THL:n verkkokoulujen esite ja 2. HYTE-verkkoluento ja diasetti. Molemmat materiaalit löytyvät uudelta verkoston [verkkosivulta: ”Luottamushenkilöt kunnissa”](#).

Verkoston tavoitteena on sitouttaa ja tukea luottamushenkilöiden työtä laaja-alaisessa yhteistyöhön perustuvassa HYTE-toiminnassa omassa kunnassa. Tavoitteena on myös lisätä Terve Kunta -verkoston sekä Healthy Cities toiminnan ja tavoitteiden näkyvyyttä kunnissa. Syksyn verkostopäivässä (24.11.) kuultiin kaksi luottamushenkilön puheenvuoroa ja tilaisuuteen osallistui yhteensä yhdeksän luottamushenkilöä. Luottamushenkilöiden yhteystietojen kartoituksen yhteydessä ehdotettiin jatkotyöhön sekä yhteisiä että luottamushenkilöiden omia verkostotapaamisia. Luottamushenkilöiden oma verkostotapaaminen ei toteutunut vuonna 2021. Tapaamisen aiheeksi ehdotettiin luottamushenkilöiden itse toivomia aiheita esimerkiksi hyvinvointivaliokuntatyöskentelyn sparrausta ja koulutusta turvallisuussuunnittelun näkökulmasta.

Kartoituksessa kysyttiin myös hyviä esimerkkejä valtuustoaloitteista hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Koonti esimerkeistä jaettiin syksyn verkostopäivän yhteydessä ja päivän ohjelmassa oli keskustelua eriarvoisuutta vähentävistä valtuustoaloitteista.

7. Johtoryhmän kokoonpano ja kokoukset

Terve Kunta -verkoston johtoryhmän jäsenet vuonna 2021

Tomi Lähteenmäki (pj.)	Porin kaupunki
Daniel Sazonov (vpj.)	Helsingin kaupunki, varajäsen Hannu Hyttinen
Pia Hakamäki (siht.)	THL
Maarit Luukkaa	Turun kaupunki, varajäsen Minna Sartes
Kati Vähäsarja	Kuopion kaupunki, varajäsen Janne Hentunen
Tanja Tilles-Tirkkonen	Kuopion kaupunki
Reetta Sariola	Helsingin kaupunki, varajäsen Stina Högnabba
Kristiina Hämäläinen	Orimattilan kaupunki, varajäsen varmistuu myöhemmin
Sirpa Kynäslahti	Porin kaupunki, varajäsen Jaana Salonen
Pirjo Nikula	Vaalán kunta, varajäsen Jenna Leinonen
Juha Rehula	Hollolan kunta, varajäsen Kristiina Vanhala-Selin
Sanna Kauppinen	Iisalmen kaupunki
Säde Rytönen	Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, varajäsen Pekka Puustinen
Heli Hätönen	STM
Sami Niemi	Kuntaliitto, varajäsen Tarja Tenkula
Nella Savolainen	THL
Ritva Varamäki	Soste, varajäsen Emily Strohm

Johtoryhmän kokoukset

Vuonna 2021 johtoryhmä piti kuusi kokousta.

Johtoryhmän kokoukset: 4.2., 13.4., 9.6., 26.8., 7.10., 16.12.

Lisäksi kuntajohdon TEA-tiedonkeruun valmistelukokoukset: 22.1., 8.2., 9.3. ja 22.3.

Muutokset johtoryhmässä

Varapuheenjohtajana toimi elokuuhun asti Sanna Vesikansa ja valtuustokauden vaihtuessa tehtävä siirtyi Daniel Sazonoville (varajäsen Hannu Hyttinen) Helsingin kaupunki.

Suomen Kuntaliiton edustajana Ville Nieminen toimi toukokuuhun asti ja hänen tehtävänsä jatkajana kesäkuun alusta alkaen Sami Niemi (varajäsen Tarja Tenkula).

Hollolan luottamushenkilöedustajana elokuussa aloitti Juha Rehula (varajäsen Kristiina Vanhala-Selin).

Minna Halme toimi Hollolan varajäsenenä alkuvuoden.

Kuopion kaupungin varsinaisen edustajan lisäksi mukaan tuli hyvinvointikoordinaattori Tanja Tilles-Tirkkonen kesäkuusta lähtien.

Sanna Ahonen, Terve Kunta -verkoston koordinaattori, jäi virkavapaalle 5.10.2020. Pia Hakamäki jatkoi hänen sijaisena vuoden 2021 (sijaisuus 1.11.2020-31.5.2022).

8. Verkoston jäsenet, yhdyshenkilöt ja luottamushenkilöt

Terve Kunta -verkostoon kuuluvien kuntien yhdyshenkilöt:

Espoon kaupunki	Sanna Ahonen
Eurajoen kunta	Maija Penttilä
Haapaveden kunta	Terttu Piippo
Pyhännän kunta	
Helsingin kaupunki	Stina Högnabba
Hollolan kunta	Antti Anttonen
Iisalmen kaupunki	Pekka Partanen
Jyväskylän kaupunki	Sari Välimäki
Kauniaisten kaupunki	Ulla Tikkanen
Keravan kaupunki	Olli Huuskonen
Kittilän kunta	Eija Takalokastari
Kokemäen kaupunki	Elina Heinilä
Kouvolan kaupunki	Tarja Alamattila
Kuopion kaupunki	Tanja Tilles-Tirkkonen
Lappajärven kunta	Anssi Kuusela
Limingan kunta	Eliisa Tornberg
Maskun kunta	Eija Pelkonen
Merikarvian kunta	Eetu Aaltonen
Nivalan kaupunki	Jukka Turunen
Nurmijärven kunta	Kaisa Laine
Orimattilan kaupunki	Kristiina Hämäläinen
Outokummun kaupunki	Jukka-Pekka Lätti
Paltamon kunta	Jenna Härkönen
Pomarkun kunta	Laura Leppämäki, Reijo Peltomaa
Porin kaupunki	Sirpa Kynäslahti
Ruskon kunta	Mikko Hulkkonen
Seinäjoen kaupunki	Henna Rantasaari
Siikalatvan kunta	Sinikka Lehtosaari
Siilinjärven kunta	Mervi Lehmusaho
Simon kunta	Soile Vakkala
Tampereen kaupunki	Jaana Ylänen
Turun kaupunki	Maarit Luukkaa
Tuusulan kaupunki	Marjo-Kaisa Konttinen
Ulvilan kunta	Anne Mäntylä
Utajärven kunta	Reetta Tuovinen
Vaalan kunta	Pirjo Nikula
Vantaan kaupunki	Niina Vilkman
Vihdin kunta	Mari Haapanen

Kuntayhtymät:

Kainuu	Saara Pikkarainen
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	Säde Rytönen

Terve Kunta -verkostoon kuuluvien kuntien luottamushenkilöt

Espoon kaupunki	-
Eurajoen kunta	Tuula-Marja Sainio
Haapaveden kunta	-
Pyhännän kunta	-
Helsingin kaupunki	Daniel Sazonov (Hannu Hyttinen)
Hollolan kunta	Juha Rehula (Kristiina Vanhala-Selin)
Iisalmen kaupunki	Virpi Jukarainen
Jyväskylän kaupunki	Jussi Maasola
Kauniaisten kaupunki	Ritva Häyrinen-Immonen
Keravan kaupunki	-
Kittilän kunta	-
Kokemäen kaupunki	Eeva-Liisa Tuominen
Kouvolan kaupunki	Elina Ketonen
Kuopion kaupunki	Hannu Kokki (Eeva Mäkinen)
Lappajärven kunta	Maarit Ahola
Limingan kunta	Liisa Kylmänen
Maskun kunta	Katriina Hiippavuori (Pekka Suvitie)
Merikarvian kunta	-
Nivalan kaupunki	Kaisa Pihlajaniemi
Nurmijärven kunta	Anna-Liisa Lyytinen
Orimattilan kaupunki	Riitta Lonka
Outokummun kaupunki	Jonna Nissinen
Paltamon kunta	Päivi Soldatkin
Pomarkun kunta	Risto Närvä
Porin kaupunki	Sinikka Alenius
Ruskon kunta	-
Seinäjoen kaupunki	Paula Sihto
Siikalatvan kunta	-
Siilinjärven kunta	Ulla Santti
Simon kunta	-
Tampereen kaupunki	Anne-Mari Jussila
Turun kaupunki	-
Tuusulan kaupunki	Ulla Palomäki
Ulvilan kunta	-
Utajärven kunta	-
Vaalan kunta	Pauliina Valkovirta
Vantaan kaupunki	Maarit Raja-Aho
Vihdin kunta	Noro Tiina
Kuntayhtymät:	
Kainuu	-
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	Jussi Kauhanen

9. Uudet jäsenet ja muut muutokset

Terve Kunta -verkostoon liittyi seitsemän uutta jäsentä vuonna 2021: Lappajärvi, Simo, Paltamo, Tuusula, Nivala, Vihti ja Järvenpää.

Lappajärven kunta hyväksyttiin jäseneksi 4.2.2021 Terve Kunta -verkoston johtoryhmän kokouksessa. Yhdyshenkilönä toimii vapaa-aikasihteeri Anssi Kuusela ja luottamushenkilönä Maarit Ahola.

Simon kunta hyväksyttiin jäseneksi 13.4. ja yhdyshenkilönä hyvinvointikoordinaattori, vapaa-aikajohtaja Soile Vakkala.

Paltamon kunta hyväksyttiin jäseneksi 13.4. ja yhdyshenkilönä hyvinvointiaktivaattori Jenna Härkönen.

Tuusulan kunta hyväksyttiin jäseneksi 13.4. ja yhdyshenkilönä osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori Marjo-Kaisa Konttinen.

Nivalan kaupunki hyväksyttiin verkoston jäseneksi 9.6.2021 Yhdyshenkilönä toimii hyvinvointijohtaja Jukka Turunen ja luottamushenkilönä Timo Alatalo, hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja.

Vihdin kunta hyväksyttiin verkoston jäseneksi 26.8.2021. Yhdyshenkilönä toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen ja luottamushenkilönä Tiina Noro.

Järvenpään kaupunki hyväksyttiin verkoston jäseneksi 16.12.2021. Yhdyshenkilönä toimii johtava asiantuntija Tuomas Tenkanen ja luottamushenkilönä Minna Lohtander.

Muutokset yhdyshenkilöissä ja luottamushenkilöissä

Keravan kaupunki yhdyshenkilö vaihtui 22.6.2021 eli Erja Wiili-Peltolan tilalle uusi toimialajohtaja Olli Huuskonen.

Vantaan kaupunki yhdyshenkilö vaihtui 22.6.2021 eli Ada Pentinmikon tilalle kehittämispäällikkö Katja Taattola.

Siilinjärven kunta yhdyshenkilö vaihtui 19.8.2021 eli Mervi Lehmusahon tilalle kunnan uutena hyvinvointisuunnittelijana Tanja Moilanen.

Maskun kunnan yhdyshenkilö vaihtui 26.8.2021 eli Sarianna Koiviston tilalle kunnan vt. hyvinvointipäällikkönä Eija Pelkonen.

Vantaan kaupungin yhdyshenkilö vaihtui 29.9.2021 eli Katja Taattolan tilalle kunnan erityisasiantuntija Niina Vilkmanille. (Tiedoksi: Olemme myös alustavasti sopineet kunnassa, että kun saamme kuntaan kaupunkitasoisen hyte-koordinaattorin, yhteyshenkilöys siirtyy Niinalta hänelle.)

Utajärven kunnan yhdyshenkilö vaihtui 10.11.2021 eli Tiina Martinkaupin tilalle vs. hyvinvointijohtaja Reetta Tuovinen.

Liite 1. Liittymisen kriteerit kunnille

Päivitetty 19.5.2020

Jäsenkunnan sitoutuminen Terve Kunta -verkostoon

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu kuuluu kunnassa ylimmälle johdolle.
- Verkostoon liittymisestä on valtuuston tai vähintään kunnanhallituksen päätös. Tarvittaessa hakijakunta voi myös sopia hyväksymisprosessista, joka on kunnan päätösvallan mukainen.

Kunta sitoutuu

- verkoston yhteisesti sopimiin tehtäviin
- valmistelemaan ja järjestämään vuorollaan Terve Kunta -verkoston kokouksia.

Hallinnolliset järjestelyt kunnassa

- Kunnassa on eri hallinnonalojen edustajista koostuva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä tai ohjausryhmä.
- Kunnassa on nimetty hyvinvointikoordinaattori tai vastaava.
- Terve Kunta -toimintaan on nimetty vastuullinen luottamushenkilö.
- Terve Kunta -toiminnalle on osoitettu riittävät resurssit, minkä puitteissa kunnan yhteyshenkilön ja luottamushenkilön on mahdollista osallistua verkostotapaamisiin ja vahvistaa omaa osaamistaan.

Toiminta kunnassa

- Kunta toteuttaa aktiivisesti lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää.
- Kunta kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista kaikkien hallinnonalojen yhteistyönä ja kuntalaisia osallistamalla.
- Kunta viestii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä mm. verkkosivuillaan. Jäsenkunnilla on oikeus käyttää sivuillaan Terve Kunta -verkoston logoa.

Kansallisessa verkostossa toimiminen

- Kunta osoittaa kiinnostusta Terve Kunta -verkostossa toimimiseen ja yhteiseen kehittämiseen; sitoutuu jakamaan hyviä käytäntöjä ja oppimaan muilta.
- Kunta osallistuu kansallisen verkoston järjestämiin seminaareihin ja kokouksiin.

Liite 2. Liittymisen kriteerit kuntayhtymille

Kuntayhtymä hakee omana organisaationaan jäsenyyttä Terve Kunta -verkostoon. Kuntayhtymän kunnista ei tule kuntayhtymän jäsenyyden myötä automaattisesti verkoston jäseniä.

Kuntayhtymän sitoutuminen Terve Kunta -verkostoon

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu kuuluu kuntayhtymässä ylimmälle johdolle.
- Verkostoon liittymisestä on valtuuston tai vähintään kuntayhtymän hallituksen päätös.
- Pääpaino Terve Kunta -verkoston toiminnassa on kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Kuntayhtymä sitoutuu tukemaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä esimerkiksi tekemällä yhteistyötä alueellisessa hyvinvointikertomuksessa, tuottamalla alueellista hyvinvointi- ja terveystietoa, koordinoimalla alueellista yhteistyötä ja kouluttamalla alueen kuntia.
- Kuntayhtymä sitoutuu verkoston yhteisesti sopimiin tehtäviin.

Hallinnolliset järjestelyt kuntayhtymässä

- Kuntayhtymässä on eri hallinnonalojen edustajista koostuva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä tai ohjausryhmä.
- Kuntayhtymässä on nimetty hyvinvointikoordinaattori tai vastaava.
- Terve Kunta -toimintaan on nimetty vastuullinen luottamushenkilö.
- Terve Kunta -toiminnalle on osoitettu riittävät resurssit, minkä puitteissa verkoston yhteyshenkilön ja luottamushenkilön on mahdollista osallistua verkostotapaamisiin ja vahvistaa omaa osaamistaan.

Toiminta kuntayhtymässä

- Kuntayhtymä toteuttaa aktiivisesti lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää.
- Kuntayhtymä kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista kaikkien hallinnonalojen yhteistyönä ja kuntalaisia osallistamalla.
- Kuntayhtymä viestii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä mm. verkkosivuillaan.

Kansallisessa verkostossa toimiminen

- Kuntayhtymä osoittaa kiinnostusta Terve Kunta -verkostossa toimimiseen ja yhteiseen kehittämiseen; sitoutuu jakamaan hyviä käytäntöjä ja oppimaan muilta.
- Kuntayhtymä osallistuu kansallisen verkoston järjestämiin seminaareihin ja kokouksiin.

Lähteet

- THL (2021). [Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa – TEA 2021. THL. Tilastoraportti 41/2021.](#)
- [Uutinen 2021.](#) Yhä useampi kunta arvioi päätöksensä vaikutuksia ennakkoon. THL. 25.11.2021.
- VN (2015). Kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma Agenda 2030. Valtioneuvoston kanslian verkkosivu. [Kestäväkehitys.fi](#)
- VN (2021). [Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 : Toimeenpanosuunnitelma.](#) Valtioneuvoston julkaisuja 2021:27. Helsinki.
- WHO (2021). [European Programme of Work \(2020–2025\) – “United Action for Better Health in Europe”.](#) World Health Organization 2021.
- WHO (2018). Healthy Cities Visio. [WHO:n verkkosivu.](#)